

באתי לגני אחותי כלה

ביאור בדרך אפשר

44 זֶה שְׁבִנְפֶשׁ הַבְּהֵמִית הוּא הַמְּכֶסֶה עַל אֹר הַנֶּפֶשׁ הָאֱלֹקִית.

45 (ב) וּמִמְשִׁיף לְבָאָר בְּתַחֲלַת פָּרָק הָרְבִיעִי (הַפָּרָק הַשִּׁיף

46 לְשָׁנָה ז'22 שְׁנַת אֲמִירַת הַמֶּאֱמֵר, תְּשִׁל"ד) - דְּלִכְאוּרָה אֵינוֹ מוֹכֵן,

47 אִיף יְכוּלָה הַנֶּפֶשׁ הַבְּהֵמִית לְהֵעֲלִים וּלְהִסְתִּיר עַל הַנֶּפֶשׁ

48 הָאֱלֹקִית שֶׁהִיא חֵלֶק אֱלֹקָה

49 מִמַּעַל מִמְשֶׁשׁ²³ וּמֵאִין יֵשׁ לָהּ אֵת

50 הַכּוּחַ לִכְךָ? - וּאֲמַנְס׃ בְּהַמְשֵׁךְ הַמֶּאֱמֵר

51 אֹמֵר עַל כֵּךְ הִרְבִּי הַרִי"צ ד"זֶה

52 שֶׁהַנֶּפֶשׁ הַבְּהֵמִית מְכֶסֶה עַל

53 הַנֶּפֶשׁ הָאֱלֹקִית כּוֹי הוּא רַק

54 עַל הַמְדוּת הַרְגֵשׁ הַגּוֹלֵי דְנֶפֶשׁ

55 הָאֱלֹקִית, אֲבָל לֹא עַל

56 הַעֲצָמוֹת הָעוֹמֵק וְהַפְּנִימוֹת דְנֶפֶשׁ

57 הָאֱלֹקִית" שְׁנִשְׁאֵרֵת דְּבוּקָה בְּאִלְקוֹת

58 תְּמִיד. אֲמַנְס׃ לְכֹאוּרָה עֲדִין

59 צָרִיף בִּיאוּר, אִיף בְּכֻלָּל

60 יְכוּלָה הַנֶּפֶשׁ הַבְּהֵמִית

61 לְהִסְתִּיר אֲפִילוֹ עַל הַמְדוּת שֶׁל

62 הַנֶּפֶשׁ הָאֱלֹקִית.?

63 וּבְהִקְדָּיִם, דְּהִנְהָ בְּשַׁעַר

64 הַיְחוד וְהָאֲמוּנָה²⁴ שְׁבִסְפֵר

65 הַתְּנִיא מְבָאָר רְבִנּוּ הַזְקֵן פִּירוּשׁ

66 הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב עַל הַפְּסוּק²⁵

67 לְעוֹלָם ה' דְּכָרְף נֶצֶב בְּשִׁמְיָם,

68 שְׁדָבֵר ה' הַחַיּוֹת הָאֱלֹקִית שֶׁהַקְדוּשׁ

69 בְּרוּךְ הוּא הַכִּנִּס בְּנִבְרָאִים בְּאֲמֻצְעוֹת

70 דִּיבּוּר, וּלְגַבִּי הַשָּׁמַיִם - הַאֲמִירָה "יְהִי

71 רְקִיעַ" הַמְּהַנֶּה וּמְחַיֶּה וּמְקַיֵּם

72 אֵת כָּל הַנְּבִרָאִים, צָרִיף

73 לְהוֹתֵם תְּמִיד בְּכָל רִגְעַ וְרִגְעַ

74 מֵאִין לִישׁ מִמְשׁ, וְהַנְּבִרָאִים לֹא

75 חַיִּים וְקַיִימִים מִכּוּחַ אֲמִירָה חֲדָר-פְּעֻמִּית

76 וְאֵם הַחַיּוֹת לֹא תַחֲתוּשׁ בְּכָל רִגְעַ, הֵם

77 יִפְסִיקוּ לְהַתְקַיֵּם וַיַּחְזְרוּ לְהִיּוֹת אִין

78 וְאִפְסוּ כְמוֹ לִפְנֵי שְׁנִבְרָאוּ וּמְקֻשָׁה²⁶

79 עַל כֵּךְ רְבִנּוּ הוֹזֵק בִּשְׁעַר הַיְחוד

80 וְהַאֲמוּנָה, דְּאֵם-כֵּן לְמָה אִין כָּל

81 הַנְּבִרָאִים בְּטָלִים בְּמַצִּיאוֹת

1 מהמצב הרגיל ה'מומוצע' או ירדה ממנו נקרא שיטה, נטייה מהדרך

2 הרגילה וכן פירושו שטות, ל"שטים" יש פירוש נוסף והוא שטות, ושני

3 הפירושים קשורים זה בזה דשטות הוא ההטיה נטייה מהידיעה

4 והתחכמה.

5 וְהִנְה, יֵשׁ שְׁטוֹת נְטִייה מִדְרֹךְ

6 הַבְּנִיִּים דְּלְעוֹמַת-זֶה, שֶׁל הִיפֵךְ

7 הַקְדוּשָׁה, הַנְּקִרָאֵת "לְעוֹמַת זֶה" עַל-פִּי

8 לְשׁוֹן הַפְּסוּק "אֵת זֶה לְעוֹמַת זֶה עֲשֵׂה

9 אֱלֹקִים" וְכִמוֹ שְׁכַתוּב¹⁹ לְגַבִּי

10 אֲשֶׁה סוּטָה כִּי תִשְׁטָה אֲשֶׁתוֹ,

11 וּפִירֵשׁ רִש"י תַט מְדַרְכֵי

12 הַצְּנִיעוּת, שֶׁהִיא נְטִייה מִהַדְרֹךְ

13 הַיִּשְׁרָה בְּכִיוּן שֶׁל יִרְדָה לַמַּטָּה

14 וּכְתִיב²⁰ וַיִּשָׁב יִשְׂרָאֵל בְּשִׁטִּים

15 וְהַכּוּחַ מִמְשִׁיךְ וּמִתָּאָר שְׁבִנֵי יִשְׂרָאֵל

16 חֲטָאוּ שֵׁם, שֶׁהוּא עֲנִין הַשְּׁטוֹת

17 דְּלְעוֹמַת-זֶה, וְכִמְאָמֵר

18 רְבוּתֵינוּ ז"ל²¹ אִין אֲדָם עוֹבֵר

19 עֲבִירָה אֱלֹא-אֵם-כֵּן נִכְנַס בּוֹ

20 רוּחַ שְׁטוֹת, שְׁכַלּוֹת עֲנִיין הַחֲטָא

21 נוֹבַע מִ"שְׁטוֹת" בְּכִיוּן הֵלֵא רְצוֹי

22 שֶׁזֶהוּ כָל חֲטָא וְעוֹן הוּא עֲנִין

23 הַנְּטִיָה מְדַרְךָ הַתּוֹרָה וּמִצְוֹת

24 שֶׁהוּא דְרָף הַיִּשְׁרָי. וְשְׁטוֹת זֶה

25 הִיא לְמַטָּה מִטַּעַם וְדַעַת כִּי

26 עַל-פִּי טַעַם וְדַעַת, לְפִי הַשְׁכַּל וְהַהִיגוֹן,

27 אִין מְקוֹם לְחֲטָא. וְהִסִּיבָה לְזֶה

28 שְׁנִכְנַס בּוֹ בְּאֵדֵם הַחוּטָא רוּחַ

29 שְׁטוֹת הוּא מְחַמַּת הַנֶּפֶשׁ

30 הַבְּהֵמִית הַמְּכֶסֶה עַל הַנֶּפֶשׁ

31 הָאֱלֹקִית שְׁרַצוּנָה לְהִיּוֹת דְּבוּקָה

32 בְּאֱלֹקוֹת תְּמִיד, וְלִכֵּן יְכוּל לְבֹא

33 לְעֲנִין שֶׁל שְׁטוֹת דְּלְעוֹמַת-זֶה

34 שְׁלֵמַטָּה מִטַּעַם וְדַעַת.

35 אֲמַנְס׃ הַנֶּפֶשׁ הָאֱלֹקִית מִצַּד

36 עֲצוּמָה, לְוִלִי הַכִּסּוּי שֶׁהַנֶּפֶשׁ הַבְּהֵמִית

37 מְכֶסֶה עֲלֶיהָ הַרִי הוּא עַל-פִּי

38 טַעַם וְדַעַת, בְּדֹרֵךְ הַמִּיצוּעַ, הַדְרֹךְ

39 הַיִּשְׁרָה אוֹ לְמַעַלָּה מִזֶּה בְּאוֹפֵן שֶׁל

40 שְׁטוֹת דְּקְדוּשָׁה שְׁלֵמַעַלָּה

41 מִטַּעַם וְדַעַת. וְזֶהוּ נְקוּדַת

42 הַפָּרָק הַשְּׁלִישִׁי, בְּמִאֲמֵר 'בְּאֵתִי

43 לְגַנִּי תִשִּׁי שֶׁהַשְּׁטוֹת דְּלְעוֹמַת-

לְאִיזָה צַד, לְמַעַלָּה אוֹ לְמַטָּה, נְקִרָא שִׁטָּה, וְכֵן

פִּירוּשׁוֹ שְׁטוֹת, דְּשְׁטוֹת הוּא הַהִטָּה מְהִידִיעָה

וְהַתְּחַכְמָה. וְהִנְה, יֵשׁ שְׁטוֹת דְּלְעוֹמַת-זֶה, וְכִמוֹ

שְׁכַתוּב¹⁹ כִּי תִשְׁטָה אֲשֶׁתוֹ, וּפִירֵשׁ רִש"י תַט

מְדַרְכֵי הַצְּנִיעוּת, וְכְתִיב²⁰ וַיִּשָׁב יִשְׂרָאֵל בְּשִׁטִּים,

שֶׁהוּא עֲנִין הַשְּׁטוֹת דְּלְעוֹמַת-זֶה, וְכִמְאָמֵר

רְבוּתֵינוּ ז"ל²¹ אִין אֲדָם עוֹבֵר עֲבִירָה אֱלֹא-אֵם-

כֵּן נִכְנַס בּוֹ רוּחַ שְׁטוֹת, שֶׁזֶהוּ עֲנִין הַנְּטִיָה מְדַרְךָ

הַתּוֹרָה וּמִצְוֹת שֶׁהוּא דְרָף הַיִּשְׁרָי. וְשְׁטוֹת זֶה הִיא

לְמַטָּה מִטַּעַם וְדַעַת. וְהִסִּיבָה לְזֶה שְׁנִכְנַס בּוֹ רוּחַ

שְׁטוֹת הוּא מְחַמַּת הַנֶּפֶשׁ הַבְּהֵמִית הַמְּכֶסֶה עַל

הַנֶּפֶשׁ הָאֱלֹקִית, וְלִכֵּן יְכוּל לְבֹא לְעֲנִין שֶׁל שְׁטוֹת

דְּלְעוֹמַת-זֶה שְׁלֵמַטָּה מִטַּעַם וְדַעַת. אֲמַנְס׃ הַנֶּפֶשׁ

הָאֱלֹקִית הַרִי הוּא עַל-פִּי טַעַם וְדַעַת, אוֹ בְּאוֹפֵן

שֶׁל שְׁטוֹת דְּקְדוּשָׁה שְׁלֵמַעַלָּה מִטַּעַם וְדַעַת. וְזֶהוּ

נְקוּדַת הַפָּרָק הַשְּׁלִישִׁי, שֶׁהַשְּׁטוֹת דְּלְעוֹמַת-זֶה

שְׁבִנְפֶשׁ הַבְּהֵמִית הוּא הַמְּכֶסֶה עַל אֹר הַנֶּפֶשׁ

הָאֱלֹקִית.

(ב) וּמִמְשִׁיף לְבָאָר בְּתַחֲלַת פָּרָק הָרְבִיעִי

(הַפָּרָק הַשִּׁיף לְשָׁנָה ז'22) -

דְּלִכְאוּרָה אֵינוֹ מוֹכֵן, אִיף יְכוּלָה הַנֶּפֶשׁ הַבְּהֵמִית

לְהֵעֲלִים וּלְהִסְתִּיר עַל הַנֶּפֶשׁ הָאֱלֹקִית שֶׁהִיא

חֵלֶק אֱלֹקָה מִמַּעַל מִמְשֶׁשׁ²³ - ד"זֶה שֶׁהַנֶּפֶשׁ

הַבְּהֵמִית מְכֶסֶה עַל הַנֶּפֶשׁ הָאֱלֹקִית כּוֹי הוּא רַק

עַל הַמְדוּת דְנֶפֶשׁ הָאֱלֹקִית, אֲבָל לֹא עַל הַעֲצָמוֹת

דְנֶפֶשׁ הָאֱלֹקִית". אֲמַנְס׃ לְכֹאוּרָה עֲדִין צָרִיף

בִּיאוּר, אִיף בְּכֻלָּל יְכוּלָה הַנֶּפֶשׁ הַבְּהֵמִית

לְהִסְתִּיר עַל הַנֶּפֶשׁ הָאֱלֹקִית.

וּבְהִקְדָּיִם, דְּהִנְהָ בְּשַׁעַר הַיְחוד וְהָאֲמוּנָה²⁴

מְבָאָר רְבִנּוּ הַזְקֵן פִּירוּשׁ הַבַּעַל-שֵׁם-טוֹב עַל הַפְּסוּק²⁵ לְעוֹלָם ה'

דְּכָרְף נֶצֶב בְּשִׁמְיָם, שְׁדָבֵר ה' הַמְּהַנֶּה וּמְחַיֶּה וּמְקַיֵּם אֵת כָּל הַנְּבִרָאִים, צָרִיף

לְהוֹתֵם תְּמִיד בְּכָל רִגְעַ וְרִגְעַ מֵאִין לִישׁ מִמְשׁ, וּמְקֻשָׁה²⁶, דְּאֵם-כֵּן לְמָה אִין

(19) נשא ה, יב. (20) בלק כה, א. וראה גם סנהדרין קו, א. ספרי, במדב"ר ותנחומא ס"פ בלק. (21) סוטה ג, א. (22) ראה לעיל הערה 1 (ובשוה"ג. 23) תניא רפ"ב. (24) פרק א. (25) תהלים קיט, פט. (26) ספ"ג.